

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies duodecimus, decimus tertius et decimus quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1868

Prætermissi Et In Alios Dies Relati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71232)

DIES XIII OCTOBRIS *.

Nota 12.

SANCTI, QUI III IDUS OCTOBRIS COLUNTUR.

<p>B Sanctus Theophilus episcopus Antiochenus confessor in Syria.</p> <p>S. Faustus, }
S. Januarius, } martyres Cordubæ in
S. Martialis } Hispania.</p> <p>SS. Marcellus et Adrianus, ac forte etiam unus aut duo alii, martyres verosimilius Chalcedone.</p> <p>S. Florentius martyr Thessaloniciæ.</p> <p>S. Lubentius presbyter confessor, Curbuni in diocesi Trevirensi.</p> <p>S. Romulus episc. Januensis confessor.</p> <p>S. Venantius abbas confessor Turonibus.</p> <p>SS. Fyncana et Findocha virgines in Hibernia.</p> <p>S. Conganus abbas confessor in Scotia.</p> <p>S. Leobonus confessor Salaniaci in Lemovicensi Galliæ provincia.</p> | <p>S. Simpertus episcopus confessor Augustæ Vindelicorum.</p> <p>S. Geraldus, comes Auriliacensis confessor, Auriliaci in Alvernia. E</p> <p>S. Lucas abbas confessor Armenti in Lucania.</p> <p>S. Colmanus martyr in Austria.</p> <p>S. Chelidonia virgo apud Sublacum in Latio.</p> <p>S. Mauritius abbas confessor in diocesi Corisopitensi in Britannia Minori.</p> <p>S. Daniel, }
S. Samuel, } martyres ex Ordine
S. Angelus, } S. Francisci Septæ
S. Domnus, } in Mauritania Tingitana.
S. Leo, }
S. Nicolaus, }
S. Hugolinus, }</p> |
|--|--|

PRÆTERMISSI ET IN ALIOS DIES RELATI.

Sanctus Eduardus confessor, Angliæ, rex, in Martyrologii Romani hodierni omnibus, quæ, vel Innocentio XI Papa, vel post prodire, editionibus hodierna die annuntiat; idcirco autem id fit, quod hac sancti istius Regis et Confessoris festum ob Translationem, Fastis sacris non paucis hodie inscriptam, qua ejus, anno 1066 vita functi ac dein in Sanctorum numerum ab Alexandro III anno 1161 relati, corpus, biennio post de terra, uti apud nos tom I Januarii pag. 302 et binis sequentibus, fas est videre, relevationum, honorabili loco fuit depositum, celebrari præfatus Innocentius XI Papa præceperit; verum nos in mox citato Januarii tomo, anno 1648 ac proin priusquam Pontifex hic venerabilis memoriæ sederet, in lucem emisso, de

Tomus VI Octobris.

sancto illo Rege jam egimus, ad diem, qua obiisse passim traditur, v Januarii.

S. Guilielmi eremite, episcopi Bituricensis, conversio hodie recolitur in Ordinis Cisterciensis, quod anno 1650 fuit excusum, Breviario; nos de Sancto isto jam egimus ad diem, qua natalis ejus celebratur, x Januarii.

Dedicatio secunda ecclesiæ Eremitæ Deiparæ, quod insigne apud Helvetios monasterium est, hac die facta ex Hartmanno memoratur, in Præfatione ad S. Meinradi eremite et Martyris Vitam, Operi nostro insertam ad diem, qua Sancti hujus natalis occurrit, xxi Januarii.

S. Theophilus pœnitens hodie recolitur in Germanico Walasseri Martyrologio; verum nos de Sancto isthoc Adanæ in Cilicia ecclesiæ vicedo-

- A mino seu economo jam egimus ad diem, qua in pluribus Fastis sacris memoratur iv Februarii. In Anglia canonizatio S. Gilberti, institutoris Ordinis Sampringhamensis, ab Innocentio tertio; Menardi in Sanctorum Ordinis S. Benedictini Martyrologio sunt verba. Gilbertus autem, Sempringhamensis in Anglia Ordinis fundator, cujus hinc canonizationem, ab Innocentio III Papa factam, martyrologus is hodie celebrat, in Operis nostri primum anno 1658 vulgatum Februarii tomum ad iv, qua obiit, colitur ac pluribus Fastis Sacris inscribitur, mensis illius diem jam exstat illatus, duabus etiam Vitis, quarum altera ex Anglorum Historia, altera ex Rubæ-Vallis Ms. et Capgravo deprompta Commentario prævio, quo hæc illustrantur, subnexis; verum post editum, quem dixi, Februarii nostri tomum prodiit anno 1661 secundus Monastici Anglicani tomus; in hoc autem a pag. 669 usque ad pag. 698 plenissima S. Gilberti, anno, ut ibidem pag. 698 traditur, 1189, iv Februarii die vita functi Sanctisque deinde anno 1202 die xi Januarii ab Innocentio III Papa adscripti ac eodem anno ex hujus mandato tertia decima Octobris die de terra levati seu translati, exhibetur Vita, quæ, cum multa, quæ in duabus S. Gilberti Vitis, apud nos editis, desiderantur, edoceat, in Operis nostri supplemento usui esse poterit. Videat interim studiosus lector, quæ de S. Gilberti canonizatione in Commentario, Sancti hujus Actis præmisso, § 3 dicta apud nos sunt ad diem, qua is, ut jam monui, pluribus Fastis Sacris, imo et ipsimet Martyrologio Romano hodierno, etsi interim tam a Baronio in hujus Notitiis, quam abs illorum nonnullis cum Guiberto, Gemblacensi, in Brabantia abbate, confusus, inscribitur, iv Februarii.
- B In Anglia S. Colomani, episcopi Lindisfarnensis et martyris, hodie in Generali suo Sanctorum Catalogo habet Ferrarius; verum sic Wionem secutus duos Colomannos conflavit in unum, Colomannumque, sub seculi xi initium crudelissime juxta ac injustissime in Austria occisum, de quo hac die, qua ibidem pro martyre colitur, infra inter Sanctos sumus acturi, perperam facit eundem cum Colmano, Lindisfarnensi in Anglia episcopo, anno 676 placida morte defuncto ac in Opus nostrum jam illato ad diem, qua colitur, scilicet ad xviii Februarii.
- C Dedicacionis ecclesie S. Maximini Treviris, anno 942, die xiii Octobris, factæ, mentio fit num. 55 Vita S. Joannis, abbatis Gorziensis, in Opus nostrum jam illatæ ad diem, qua hic obiisse videtur, xxvii Februarii.
- Londini in Anglia Eduardi, Anglorum regis sanctissimi, et alterius Eduardi secundi. Ita hodie in Martyrologio a se contexto Maurolycus. Duo sancti Angliæ Reges, quibus Eduardi nomen fuit, ex Historia tum ecclesiastica, tum profana sunt noti. Horum alter, qui pro martyre colitur, anno 978 fuit occisus; alter vero, qui condecorari solet Confessoris titulo, anno 1066 in pace quievit. Posterior, qui hodie in ipsomet etiam Martyrologio Romano hodierno memoratur, in Opus nostrum loco hic supra assignato jam fuit illatus; prior autem, qui, quod cum Eduardus alter, Senior vocari solitus, in regno præcesserit, Eduardus Secundus nuncupatur, consecutus id jam est ad diem, qua injuste occisus passim inter martyres in Fastis ecclesiasticis numeratur, xviii Martii.
- S. Benjamin diaconi martyris apud Persas commemoratio hodie in Menologio Sirlletiano et Magnis Græcorum Menzis excusis, addito etiam in hisce sat prolixo elogio, signatur; cum id autem elogio, quo Benjamin diaconus, apud Persas martyrium passus et in Menologio Basiliano ad xxxi Martii diem cum Abda episcopo martyre conjunctus, in iisdem Menzis ad hanc Martii diem afficitur, ad amussim fere consonet, posteriorem hunc Benjaminum cum priore, hodie Fastis Sacris jam dictis inscripto, esse eundem, apparet indubitatum; quare, qui, quæ ad hunc spectant, scire avet, adeat, quæ a nobis de nominis ejusdem apud Persas, qui cum Abda episcopo martyre in Menologio Basiliano conjungitur, diacono martyre dicta jam sunt, ad mox memoratam, qua hic, aliis etiam Fastis Sacris ac ipsimet Martyrologio Romano hodierno inscriptus, in Opus nostrum jam fuit illatus, diem xxxi Martii.
- E Gerardus, Sylvæ-Majoris in Aquitania (in Burdegalensi nempe hujus territorio) abbas hodie in Natalibus Sanctorum Belgii a Molano, quem Miræus in Fastis Belgicis et Ferrarius in Generali suo Sanctorum, qui in Martyrologio Romano non sunt, Catalogo sunt secuti, recolitur. Et quidem is Sanctus, qui ab aliis Geraldus seu Giraldus aut etiam Giraudus nuncupatur, fuit olim cultum publicum hodierna potissimum die adeptus; verum, etsi id ita sit, haud propterea tamen in hanc, contra ac Molanus existimavit, incidit ejus natalis, sed in diem, qua propterea sanctus ille Abbas modo præcipue colitur ac in Opus nostrum jam fuit illatus, v Aprilis.
- SS. Carpus, Thyatirensis episcopus, Papyrus, Agathodorus et Agathonica hodie in Magnis Græcorum Menzis excusis, itemque in Basiliano et Sirlletiano Menologiis annuntiantur; verum de sanctis hisce Martyribus, qui in Ms., quod penes nos exstat, Menologio Slavo-Russico, a Sparwenfeldio et lingua Slavonica in Latinam converso, hodie quoque celebrantur, actum apud nos jam est, in hoc Opere, ad diem, qua una cum pluribus aliis in Martyrologio Romano hodierno locum habent, xiii Aprilis.
- F Marcum, antiquæ in Apulia civitatis Æcanæ, cujus sedes Troiam translata est episcopum, Castellanus hodie in Martyrologio suo Universali annuntiat; verum is civitatis Æcanæ Antistes, quem Sancti etiam titulo distinguit, abest ab utroque Ferrarii Catalogo. Nec nobis aliunde est notus, nisi forsitan sit, qui in Opere nostro xxiii Aprilis die jam datus est, S. Marcus, Atinensis episcopus; quod quidem, ut apparet, haud ab omni veritatis specie abhorret. Cum is enim Equicolis, quorum civitas Æqua seu Æquana a nonnullis, nominis affinitate deceptis, cum civitate Æcana confunditur, Evangelium primum prædicasse credatur, facileque adeo factum esse queat, ut civitatis Æquanæ et ob nominum similitudinem Æcanæ

- A *Æcanæ fuerit existimatus episcopus, vero videtur haud prorsus absimile, S. Marcum, qui ut talis a Castellano in suo Martyrologio universali annuntiatur, esse ipsomet S. Marcum, Atinensem episcopum, qui in Opus nostrum illatus est ad jam dictam diem, qua Martyrologio Romano hodierno exstat insertus,* xxviii Aprilis.
- S. Athanasium Alexandriae hodie signant omnia majora apud Florentinum Hieronymiana apographa, idemque etiam faciunt præter Usuardina aliquot apud Sollerium auctaria Notherus et Rabanus; etsi autem et ab his ambobus et a Molano, itemque abs Epternacensi Hieronymiano apographo, non Athanasius, sed Anastasius scribatur, dubitandum tamen non est, quin et hoc et illi, ut Florentinus in hodiernis suis in Hieronymiana Adnotationibus merito contendit, haud alium Sanctum commemorent, quam celeberrimum illum Athanasium, Alexandrinum episcopum et Ecclesie Doctorem, de quo in Opere nostro jam actum ad diem, qua Martyrologio Romano hodierno omnibusque fere aliis Latinorum Fastis Sacris exstat inscriptus, ii Maii.
- B S. Mamerti corporis translatio xiii Octobris die facta memoratur apud Majores nostros ad diem, ubi de sancto isto Viennensi in Galliis Episcopo egimus, xi Maii.
- S. Maurini abbatis inventio hodie in Lubeco-Coloniensi Usuardi aucti editione, itemque a Greveno et Molano aliisque aliquot hagiologis memoratur; verum nos de ea jam egimus ad diem, qua et ab hisce et ab aliis Sancti illius memoria recolitur, x Junii.
- S. Cassium, episcopum Narniensem, Lucae hodie signat in Generali suo Catalogo Ferrarius; verum, ut in Notis observat, dies est translationis; natalis autem incidit in diem, qua aliquibus Fastis Sacris et Martyrologio Romano hodierno sanctus iste Antistes inscribitur; ac in Opus nostrum jam exstat illatus, xxix Junii.
- SS. Processum et Severum Martyres Ferrarius hodie in Generali suo Sanctorum, qui in Martyrologio Romano hodierno non sunt, Catalogo Romæ annuntiat, additque in Notis ibidem eorum reliquias in ecclesia S. Sylvestri asservari. Verum quinam duo isti Martyres? An forte iidem cum SS. Protheo et Severo Martyribus, ab eodem Ferrario in dicto Catalogo ad xxv Januarii diem Romæ in æde S. Sylvestri signatis tumque a nobis in Præmissorum Elencho relatis? Verum Pancirolus, qui sacras ecclesie S. Sylvestri in Campo Martii reliquias in Thesauris absconditis almæ Urbis Reg. 4, Eccles. 5 accurate recenset, ibidem non Prothei et Severi, sed Processi et Severi meminit; uti autem is scriptor, quinam hi Sancti sint, edicere ibidem haud potuit, ita nec nos facere id possumus. Multi enim sunt Severi martyres, facileque ex his unius, etsi interim determinari a nobis haud valentis, reliquie Romam ad S. Silvestri ædem potuerunt transferri; quod vero ad S. Processum spectat, hic nobis omnino est ignotus, nisi forsitan sit vel Processus, qui in Hieronymianis apographis cum nonnullis Sociis MM. ac nominatim cum Sereno, pro quo forte in illis legendum Severus, Romæ si-
- gnatur, ac jam datus apud nos est ad diem, qua id in dictis apographis Hieronymianis sit, i Julii; vel Processus, una cum Martiniano Romæ martyrium passus ac in Opus nostrum jam illatus ad diem, qua antiquissimis tum Kalendariis, tum Martyrologiis ac Romano hodierno exstat inscriptus, ii Julii.
- D Lugduni susceptio corporis beati Justi, primæ illius sedis episcopi, anachoretæ sanctissimi, revecti ex Ægypto. Ita hodie in Martyrologio suo Gallicano Saussayus; verum de sancto isto Lugdunensium Episcopo actum apud nos jam est ad diem, qua memoria ejus Fastis sacris præsertim inscripta est, ii Septembris.
- Natale sancti Ambrosii, Senonensis episcopi, hodie est in Florario nostro Ms.; verum de sancto isthoc Antistite actum apud nos jam est ad diem, qua colitur aliisque aliquot Fastis Sacris recentioribus exstat inscriptus, iii Septembris.
- S. Lamberti triumphus in Steppes a Greveno, Molano et Wiono, itemque in Florario nostro Ms., in Lubeco-Coloniensi apud Sollerium Usuardi Auctario, in Germanico Wallasseri Martyrologio aliisque aliquot Fastis Sacris hodie signatur. Sub nomine Triumphus S. Lamberti in Steppes intelligitur Victoria, anno Christi 1213 de Henrico, Brabantinorum duce, a Leodiensibus S. Lamberti, ut hi crediderunt, patrocinio ibidem relata, annuoque Leodii officio die isthac celebrari et olim et modo adhuc solita, de qua apud nos in Commentario, sancti illius Trajectensis episcopi et Martyris Actis prævio, num. 258 et duobus sequentibus actum est ad diem, qua natale ejusdem sancti martyris Tungrens Antistitis festum celebratur, xvii Septembris.
- S. Gregorius Armenus, episcopus confessor, hodie Neapoli colitur. Ita docet num. 21 Commentarius, sancti hujus Armenie Episcopi Confessoris Actis præmissus ad diem, qua is plurimis Fastis sacris exstat inscriptus datusque apud nos jam est, xxx Septembris.
- S. Juvini confessoris in pago Dulchrimensi memoria hodie in Generali Ferrarii Catalogo occurrit; verum de Sancto isto actum apud nos jam est ad diem, qua a Molano et pluribus aliis hagiologis celebratur, iii Octobris.
- F S. Nicetæ Patricii hodie iterum meminere Menææ Græcorum excusa et Menologium Sirletianum; verum is (Prætermisus ad diem præcedentem, ubi quædam Ferrarii hallucinatio detegitur, videsis) alius non est, quam S. Nicetas Patricius, in Opus nostrum jam illatus ad diem, vi Octobris.
- Octava Brunonis hodie signatur in Germanico Wallasseri Martyrologio. Nos de sancto Ordinis Carthusianorum Institute, de cujus festi Octava ibidem haud dubie sermo est, jam egimus ad diem, qua Martyrologio Romano hodierno inscribitur ac colitur, vi Octobris.
- S. Gereonis martyris memoria hodie recurrit in Florario nostro Ms. Cum addatur, fuisse de numero Thebæorum, haud dubie sermo est de Gereone, una cum quamplurimis aliis, quos omnes exstitisse Thebæos, probabile est, Colonie Agripinæ occiso, de quo in Opere nostro actum jam est ad diem, x Octobris.

SS.

- A SS. Cyprianum et Felicem episcopos martyres aliosque quamplurimos partim martyres partim Confessores, hodie refert Bruxellense a Sollerio citatum Usuardi Auctarium; verum nos de iis jam egimus ad diem hesternam, qua in Martyrologio Romano hodierno aliisque Fastis Sacris celebrantur, XII Octobris.
- S. Edwinus, Northumbriæ in Anglia rex, in Kalendaris aliquot hodie occurrit. Nos de eo jam egimus ad diem, XII Octobris.
- S. Hedistius, martyr Ravennas, in Hagenoyensi apud Sollerium Usuardi Auctario hodie recurrit; verum de hoc cum Martyrologio Romano jam egimus ad diem, XII Octobris.
- Abba Agatus et Macrobius in Coptitarum apud Jobum Ludolfum Fastis ad XVI mensis Babæ, quæ tertiæ decimæ Octobris nostri diei respondet, recensetur hisque apud eundem in Fastis Æthiopum Petrus adjungitur; verum et Petrus isthic et Macrobius nobis omnino sunt ignoti; quod autem ad Abbam Agatham spectat, is, cuius apud Joannem Seldenum de Veterum Hebræorum Synedriis pag. 381 in Coptitarum Kalendario ad jam dictos mensis Babæ et Octobris dies sequentibus his verbis, Patris nostri Agathii, presbyteri sancti memoria signatur, in Ms. penes nos exstante, quæ a XXVIII Augusti ad XXV Februarii diem excurrit, Martyrologii Coptici parte ad eandem XVI Babæ seu XIII Octobris diem Agathon et patriarcha Alexandrinus, attributo etiam ei Sancti titulo, nuncupatur; quare dubitandum non est, quin sit idem, qui apud nos Agathon seu Agathus in Chronologica Patriarcharum Alexandrinorum Historia, tomo quinto Junii præfixa, vocatur, hosque inter trigesimus nonus censetur; verum cum is non Catholicus, sed, quemadmodum ex ibidem dictis liquet, Jacobita existit annoque 678, quo certe Jacobita cum Catholicis haud erant uniti, obierit, sane ei concedere in Opere nostro inter Sanctos locum haud possumus.
- Anastasiam, virginem abbatissam in Græcia, hodie cum Sanctæ titulo in Gynæceo Sacro Arturus a Monasterio celebrat; in Notis autem Sarracenum, aliosque Ordinis S. Mariæ de Monte Carmelo scriptores pro se citat. Verum, etsi hi omnes Ordini suo Anastasiam adscribant, nusquam tamen de ea in Ordinis ejusdem seu Breviario seu Sanctorum Propriis, mihi prælucentibus, Officium ecclesiasticum simplex etiam Commemoratio præscribitur.
- Antigonus, qui propter Christi confessionem ignis supplicio martyrium consummarit, hodie in Menæis Græcorum excusis et in Menologio Sirletiano, a quo vocatur Antiochus, occurrit; ast, cum Græci Sanctis subinde etiam accenseant honore isthoc indignos, nec Baronius, qui Sanctis non paucis, e Menologio Sirletiano acceptis, Martyrologium Romanum hodiernum, a se emendatum, auxit, in hoc inde Antiochum hodie transtulerit, in Opus nostrum Antigonum seu Antiochum hic pariter haud inferendum existimavi.
- Belixendæ, filiæ Caroli Magni, Grevenus hodie meminit his verbis: Item beatæ memoriæ Belixendæ, filiæ Caroli Magni, uxoris sancti Amelii, comitis et martyris. Nec Grevenus tantum, verum etiam Florarium nostrum Ms. et Germanicum Canisi Martyrologium Belixendam hodie memorant; ast eam, e solis fere SS. Amici et Amelii, de quibus die proxime prægressa egimus, commentitiis apud Vincentinum Bellovacensem Actis notam, vel gaudere, vel gavissam umquam fuisse cultu publico, nusquam invenio.
- Bernardi Escuderi, monachi Regularis observantiæ Ordinis Cisterciensis, hodie meminit in Menologio Cisterciensi Chrysostomus Henriquez; verum illum, quem hic ipsemet nec Beati, nec Sancti, sed Pii dumtaxat titulo condecorat, Venerabilem etiam tantummodo vocat in Menologio Benedictino Bucelinus.
- Ecclesiæ Claræ-Vallis dedicatio a Menardo, Wiono et in Kalendario Cisterciensi, anno 1617 Divisione excuso, itemque Dunensis in territorio Furnensi templi consecratio, multis et admirandis miraculis celeberrima, a Chrysostomo Henriquez in Menologio Cisterciensi hodie signatur.
- S. Carpus, apostoli Pauli discipulus, Troade in Martyrologio Romano Parvo seu Veteri hodie annuntiat. Hinc in Adonem et ex hoc in Usuardum et Nokterum defluxit, tandem etiam in Martyrologium Romanum hodiernum sequentibus hisce illatus verbis: Apud Troadem, Asiæ Minoris urbem, natalis sancti Carpi, discipuli B. Pauli apostoli. S. Paulus apostolus epistola secunda ad Timotheum cap. IV, § 13 sic huic scribit: Penulam, quam reliqui Troade apud Carpum, veniens affer tecum, et libros, maxime autem membranas. A Carpo, in sacris Latinorum Fastis jam nunc citatis hodie signato, diversum non esse Carpum, a Paulo hic memoratum, inter omnes convenit; quare, qui hunc cum Carpo, in Opus nostrum ad XXVI, qua a Græcis colitur, Maii diem jam illato, statuit eundem, hunc quoque, ut consideranti patescet, cum Carpo, in Fastis Latinorum sacris modo laudatis hodie annuntiato, eundem esse, fateatur, necesse est. Ast, etsi sic habeat, in dubium tamen, an Carpus, qui in hisce veluti Pauli apostoli discipulus Troade hodie signatur, fuisseque ibidem commemoratus a Paulo per verba mox recitata innuitur, diversus re ipsa a Carpo, quem Græci XXVI Maii colunt, non sit, revocari potest. Hi enim, qui isthunc nusquam vel in Fastis sacris vel in libris suis ecclesiasticis faciunt Pauli discipulum, nusquam etiam eundem vel Troade signant, vel fuisse ibidem commemoratum, insinuant. Ad hæc Carpum, qui hospitio Troade exceperit S. Paulum proxime recitatis hujus verbis indicatur, a Carpo seu episcopo seu presbytero, qui, simile charitatis officio erga Christianos, ad se divertentes, in insula Creta fungi solitus, a Christo, quod in peccatorem existisset nimis severus, in visione sibi oblata ac apud nos ad XXVI Maii diem in Historia de S. Carpo, a Græcis tunc culto, Sylloge num. 8 et sequenti ex Epistola ad Demophilum, inter eas, quæ sub Dionysii Areopagite nomine circumferuntur, octava, transcripta, correptus fuisse, non modo in hac, sed et a S. Nilo, seculi v scriptore, lib. II, epistola 190, pag. 217 et sequenti narratur,

- A narratur, diversum esse seu distinctum, suadent, quæ in Sylloge mox memorata num. 7 sunt dicta. Quid si ergo Cretensis iste Carpus cum Carpo, a Græcis ad xxvi Maii diem culto unus idemque sit? Enimvero id sic habere ac proin a Carpo, Pauli apostoli hospite, in *Latinorum Fastis sacris* hodie memorato, esse diversum, mihi haud apparet a veritate certo alienum. Reponi quidem potest, Carpum, qui a Græcis colitur, abs hisce veluti unum e septuaginta duobus Christi discipulis haberi, fuisseque a Paulo apostolo Berææ in Thracia constitutum episcopum, asseverari. Verum omnia, quæ Græci de Carpo, a se culto, ferunt, plane esse incerta, Calmetus in *Lexico Biblico* ad vocabulum Carpus affirmat, eique Tillemontius tom. I *Monumentorum Ecclesiasticorum* pag. 301 iterumque deinde pag. 581 aperte, et merito quidem, suffragatur. Adhæc, cum Carpus Cretensis, a Pseudo-Dionysio et S. Nilo memoratus, existerit, uti hic tradit, episcopus Apostolis æqualis, nihil impedit, quominus hic et existisse unum e septuaginta duobus Christi discipulis et Berææ in Thracia episcopus a Paulo apostolo constitutus fuisse credatur. At vero, inquires, in *Septuaginta discipulorum Domini Synopsi* de Carpo, qui in hac, a Cangio in *Chronico Paschali* a pag. 426 integre edita, sexagesimus secundus recensetur, sequentia isthæc leguntur verba: Carpus, cujus meminit Apostolus, qui et Berrhææ, Thraciæ urbis, episcopus fuit; quod si autem veritati consonent, certo inde, Carpum, quem Græci, veluti unum e septuaginta Christi discipulis, xxvi Maii colunt, ac a Paulo apostolo constitutum fuisse Berææ in Thracia episcopum, affirmant, diversum a Carpo, apud quem sese Troade hospitatum, Paulus loco supra citato indicat, non esse, consecratum evadit. Fateor, sic habet; verum *Synopsis* illa, seu, uti aliter, vocatur, Dorothei episcopi Tyri de *Septuaginta Domini discipulis Commentarius* nullam plane, uti apud Cangium in *Notis*, *Chronico Paschali* mox laudato subjectis, pagina hujus 524 et sequenti itemque apud nos Tom. I Junii in S. Metrophane num. 38 et sequentibus fas est videre, meretur fidem, facereque adeo auctoritate sua non potest, ut Carpus, a Græcis, xxvi Maii cultus, unus idemque cum Carpo, Pauli hospite, *Latinorum Fastis Sacris* hodie inscripto, indubitanter existimetur. Attamen, cum nulli prorsus seu Græcorum seu *Latinorum Fasti Sacri*, qui Carpum, Cretensem presbyterum, a Carpo Pauli hospite et dictis distinctum, certo vel hac vel alia quavis die annuntiant, inveniantur, Baronio aliisque eruditissimis hagiologis, qui Græcos ad xxvi Maii diem de eodem S. Carpo, de quo hodie Latini, agere arbitrantur, assentiendum opinor; cumque adeo decessores nostri, etiamsi, dum ad xxvi Maii diem de Carpo, a Græcis tunc culto, tractant, sese de Carpo in *Latinorum Fastis Sacris* supra relatis hodie signato, agere, nusquam hisce citatis insinuent, re tamen ipsa ibidem de posteriori hoc Carpo agere, maxime cum Carpum, de quo tractant, pro Pauli hospite habeant, sint censendi, illum hic in *Opere nostro*, cum in hoc ad xxvi Maii diem (etsi interim, qua de re lectorem hic admonuisse sufficiat, *Latinorum Fastis Sacris*,
- tum antiquis supra memoratis, tum multis aliis recentioribus, quibus hodie inscriptus exstat, ibidem haud relatis) illatus e jam dictis debeat censeri, haud dandum, sed dumtaxat inter Prætermissos recensendum existimavi.
- D Catharinæ... ejusque beatorum filiorum Antonii et Theodori, monachorum S. Basillii, hodie in *Martyrologio Siculo* meminit Octavius Cajetanus; verum Catharinam, quam S. Lucæ, Carbonensis in Lucania abbas, hic infra inter Sanctos, quod cultu publico hodie gaudeat, a nobis referendi, Sororem appellat, nec Sanctæ, nec Beatæ titulo condecorat. Adhæc tam Antonii et Theodori, quam Catharinæ, horum matris, nominibus asteriscum, qua ratione pietatis sanctitatis fama illustres publicoque nihilominus ac legitimo cultu destitutos designare solet, præfigit, nec quidquam, quod cultu hujusmodi Catharinam ejusque Filios gaudere gavisosve umquam fuisse, probare natum sit, vel apud hagiologum illum vel alibi occurrit.
- E Conon Papa hodie cum Sancti titulo a Ferrario in *Sanctorum Italiæ Catalogo* recensetur. Is S. Petri in Cathedram Romanam successor hanc ab anno 687, ad xi Augusti diem profecto, usque ad penultimam sequentis Augusti diem, uti apud nos in *Propylæo Maii in Chronico-Historico ad Pontificum Romanorum Catalogum conatu* fas est videre, occupavit; verum Sancti titulo ibidem haud afficitur, nec usquam vel in *Martyrologio Romano hodierno* vel in aliis *Fastis Sacris* inter Sanctos computatur; quare hisce eum, cum præterea nec cultu ecclesiastico gaudere aut gavisus umquam fuisse reperitur, pariter nos hic in *Opere nostro* accensere haud possumus.
- F Crescentem-bene, Fabriani in Piceno, Andream Leubs seu Lems in Austria, Joannem Naradhium in territorio Eboracensi, apud Montem-Majorem Novum, Lusitanæ oppidum, Melchiorem a Gratia Madriti in Hispania et Philippam-Leonardam a Ghisilyero virginem Assisii in Umbria Hueberus autem hisce adhuc plures, sed ubique a titulo isto melius abstinens, in *Menologio Franciscano* adjungit.
- Dioscorus, qui post multa tormenta, pro Christo tolerata, gladio tandem percussus, occubuerit, in *Græcorum Menæis* tum excussis, tum Mss. hodie celebratur; verum sola horum fide, nobis semper, nisi aliunde, quod hic fieri haud posse reor, queat firmari, admodum suspecta, Dioscorum inter Sanctos in *Opus nostrum* referre non ausim.
- Eoglodium monachum, S. Columbæ discipulum, hac die a quibusdam referri, asserit ad xxv Januarii diem David Camerarius; verum ego nullum, a quo hodie Eoglodius memoretur, hagiologum invenio. Nec, etsi secus foret, in *Opus nostrum* posset inferri, cum publicum ejus cultum probare hactenus haud queam.
- Franciscus Runcius de Hadria, secundus Cœlestinorum

- A stinorum Generalis, hodie obiisse in Mss. penes nos exstantibus Notitiis traditur : et autem Beati etiam titulus tam in hisce, quam a Telera in *Cœlestinorum Sanctitate illustrium Historia*, in qua a pag. 187 usque ad pag. 196 de Francisco Runcio sermo fit, adscribitur; verum, uti nec in hac, nec in illis, sic nec alibi quidquam, quod publicum Viri piissimi cultum probet, invenio.
- Franciscus martyr hodie legitur in *Florario nostro Ms.*, uti etiam
- Lubericus abbas, qui ambo nobis æque sunt ignoti.
- Gerbrandus, Clari-Campensis in Frisia cœnobii abbas, quem Flori-Campensem abbatem, Ferrario præterea Cisterciensem hanc diœcesis Ultrajectensis abbatiam errore manifesto in *Bohemia locante*, Molanus, Menardus et Wionus perperam appellant, hodie a quatuor hisce hagiologis, uti etiam a Chrysostomo Henriquez et Bucelino, itemque a Castellano et pluribus aliis, qui *Fastos Sacros* condidere, scriptoribus hodie, Sancti etiam aut Beati titulo eidem attributo, annuntiat. Hinc a die hesternæ, qua a solo fere Chalemoto in Sanctis ac Beatis Cisterciensibus memoratur, huc illum, Operi nostro inter hujus diei Sanctos ac Beatos, si cultus publicus probari posset, inserendum remisit; verum nondum etiam nunc quidquam, unde de hoc satis constet, invenire quivi.
- B In territorio Arvernensi Transitus beatæ Anonymæ viduæ hodie in *Gynæceo Sacro* ab Arturo memoratur; verum nec ex hoc, nec aliunde de cultu publico constat.
- Joannem de Estremoz, Ordinis Sancti Augustini laicum, in *Alphabeto Augustiniano* pag. 392 memoratum, decessores nostri a secunda Julii die, qua obiisse a nonnullis creditur, huc remisere, requirentes, ut, si quis illum recenseri a nobis inter Sanctos desideret, is ea, quæ publicum ejus cultum solide probent, producat; id autem cum præstitum nondum sit, Joanni in *Opere* nostro dare inter Sanctos locus nondum etiam possimus.
- C Laurentii, qui Furnis in Flandria S. Nicolai Ordinis Præmonstratensis abbas exstitisse annoque 1258 tertia decima Octobris die obiisse notatur, brevis quæpiam Vita metricè conscripta penes nos exstat; verum Venerabilis dumtaxat titulo Laurentius afficitur, cultuque publico gaudere haud probatur.
- Lemovicis S. Gerardi confessoris. Ita hodie in *Generali suo Sanctorum Catalogo* Ferrarius ac deinde mox subjungit: Aureliaci in Gallia S. Gerardi confessoris; ex iis autem, quæ in duas hasce annuntiationes observat, palam fit, in ambabus memorari eundem, de quo hac die infra inter Sanctos sumus acturi, Geraldum, comitem Auriliacensem confessorem, huncque adeo perperam in duos a Ferrario hic secari.
- Magdalena de Trino Sacro Dominicano Diario apud Marchesum et Anno Dominicano apud Jacobum Lafon hodie cum Beatæ titulo elogioque sat prolixo exstat inscripta; verum ambo de cultu publico silent, nec quidquam, quod hunc vel utcumque det probatum, alibi invenio.
- Petrus, nominis hujus II, Braccarensis episcopus, hodie a Tamaio in *Martyrologio Hispano* cum Sancti titulo memoratur; verum, cum Ta-

maio et Saussayo, qui illum etiam in *Martyrologio Gallicani Supplemento* hodie annuntiat, haud satis fidamus, præstat, ut de Petro non hic, sed postea, si publicus ejus cultus, de quo nondum nobis satis constat, sufficienter fuerit probatus, in *Operis Supplemento* tractetur.

D SS. Polychronia ejusque Socius anonymus in *Notitiis Mss.* penes nos exstantibus et a Fisenio in *ecclesiæ Leodiensis Floribus* Dionanto ad hanc diem assignantur; idcirco autem, ni vehementer fallor, id fit, quod ibi olim *Dominica secunda Octobris* colerentur, hæcque anno 1613, quo illorum corpora *Dionantum* Roma fuere translata, in hanc tertiam decimam Octobris diem incidit. Ludovicus de Marche, collegii *Dionatensis* rector, in epistola, ad decessores nostros anno 1658 *Dionanti* quinta Julii die conscripta, sic loquitur: De sacris SS. Martyrum nostrorum (Polychroniæ scilicet Sociique anonymi) lipsanis et festo hæc inveni in *Calendario sacelli nostri* et *Historia collegii*: « Dominica secunda Octobris in templo seu sacello Societatis Jesu » *Dionanti* celebratur festum SS. Polychroniæ » ejusque Socii martyrum, quorum sacra corpora educta sunt ex cœmeterio Priscillæ » via salaria cum facultate S. D. N. Pauli V » et ab adm. R. P. N. Claudio Aquaviva (litteris datis Romæ in pergamento xxii Februarii 1613) *Dionantum* transmissa: quam » in urbem summa celebritate invecta sunt » anno 1613, vi Octobris, cum prius rite » probata fuissent a R. adm. domino Joanne » Chapeaville, Vicario generali Leodiensi, i » Septembris 1613. » Ita laudatus rector; etsi autem ex ejus verbis Fisenus, qui Sanctos illos *Dominica secunda non Octobris, sed Septembris, Dionanti* coli, sacrasque eorumdem exuvias anno 1613 non vi Octobris, sed Idibus seu xiii die Septembris *Dionantum* advectas, ait, corrigendus videatur, tam hic equidem, quam ille, Sanctos istos cultu sacro *Dionanti* fuisse gavisos, recte affirmat. Nec quin id ibi olim *secunda Octobris Dominica* obtinuerit locum, dubitari merito potest; verum, etsi res sic habeat, haud propterea tamen in *Opere* nostro dandi hic sunt. Eorum enim, aliunde haud notorum, sacra lipsana e S. Priscillæ cœmeterio, fuerunt extracta, Sanctoque hujusmodi, quorum sacræ exuviz, vel ex hoc vel ex aliis Urbis cœmeteriis eductæ, alio fuerunt subinde devectæ, in *Opus nostrum* inter Sanctos referre haud solemus, nisi peculiaris quæpiam ratio, qualis hic pro Polychronia ejusque Socio haud militat, id forte exposcat.

E Prope Gannacum in Alverniâ S. Procula, martyrium pro tuenda virginitate perperam. Ita hodie in *Martyrologio suo Universali Castellanus*; verum nominis istius Sancta, quæ in Alvernia vel martyrium subievit, vel colatur, nobis haud aliunde est nota, eamque sola Castellani auctoritate, etsi interim, ut putamus, minime spernenda, in *Opus nostrum* inferre non audeamus.

F Reginabaldus episcopus a Menardo in *Martyrologio Benedictino Spiræ* hodie annuntiat; verum etsi hic Spirensis Antistes, per decessores nostros huc, ut, an cultu publico gaudeat, examinaretur,

- A a XXI Augusti die, qua in Menologio Benedictino a Bucelino signatur, remissus, titulo Sancti non tantum ibidem abs hoc, verum etiam hac die, qua anno 1039 obiisse in Præsulum Spirensium Historia, per Philippum Simonis Germanice conscripta, pag. 40 asseritur, a Menardo in Martyrologio mox dicto condecoretur, nullum tamen, diligentissima licet facta indagine, usquam quivi cultus publici, quod vel Spiræ vel alibi gaudeat gavisusve umquam fuerit, reperire indicium, cumque Castellanus, qui hodie quoque Reginbaldum celebrat, Venerabilis dumtaxat titulum ei attribuat, verosimillime, imo indubie is martyrologus nihil etiam, quod publicum ejus cultum daret probatum, invenerit.
- Romæ Depositio S. Honorii Papæ hodie in Vaticano apud Sollerium Usuardi Auctario legitur; verum, ait idem Sollerius, Majori auctoritate opus erit, ut de cultu aliquid statuatur.
- S. Cœlestis seu Cœlestius, Metensis episcopus, hodie coli a Claudio Roberti in Episcoporum Metensium serie asseritur. Nos de sancto isto Antistite acturi sumus ad diem, ad quam veluti sibi in cœlis natalem a VII Maii, translationi suæ sacra, a decessoribus nostris jam fuit remissus, ac nonnullis Fastis Sacris exstat inscriptus scilicet, XIV Octobris.
- SS. Confessorum Agricii et Casturii episcoporum in Ms. nostro Florario mentio hodie fit. Non dubito, quin designentur Sancti, qui, aliis Agratus et Casturus seu Castulus aut etiam Castolus vocati, sequenti quidem die a Greveno, postmodum vero in Lubeco-Coloniensi Usuardi apud Sollerium Auctario annuntiantur. Saussayus in Martyrologio suo Gallicano Agratum et Casturum etiam recenset, recte in die, quo id facit, Grevenum secutus. Duos enim hosce Sanctos, qui, die, quo obierint, incerto, nec Martyrologio Romano hodierno exstant inscripti, nec alibi, quam Viennæ Allobrogum, coli inveniuntur, XIV Octobris die ibidem honore isthoc affici, ex metropolitana Viennensis ecclesiæ, quod penes nos exstat, quodque anno 1522 excusum notatur, Breviario docemur. Etsi etenim id dies, quibus quique e Sanctis, sibi inscriptis, sint colendi, non assignet, Agratum tamen et Castolum una cum S. Callixto Papa, XIV Octobris die coli solito, colendos proponit. Ceterum an Agratum et Castolum seu Casturum recte etiam Saussayus, contra ac Grevenus facit, appellet incertæ sedis Episcopos, examinari poterit ad diem, qua e jam dictis coluntur ac in Opere nostro dandi erunt, XIV Octobris.
- Rolandus, aliis Rothardus, qui S. Joanni in sedem Cameracensem successit, a Saussayo in Martyrologii Gallicani Supplemento, Sancti etiam titulo et attributo, hodie recolitur; verum hic, qui anno 886 tertia decima Octobris obiisse a nonnullis creditur, in Opere nostro, si tum publicis ejus cultus, de quo nondum nobis constat, sufficienter, fuerit, probatus, tradi opportunius poterit ad diem, qua obiisse asseritur, XIV Octobris.
- Saturnini et Lupi hodie meminit Galesinius. Nos de Sanctis hisce in Cappadocia Martyribus acturi sumus ad diem, qua in pluribus aliis Fastis Sa-
- cris ac in ipsomet etiam Martyrologio Romano hodierno memorantur, XIV Octobris.
- S. Antoninum episcopum Castellanus in Martyrologio suo Universali Massiliæ hodie annuntiat, idque etiam facit, qui Martyrologium Parisiense, anno 1727 typis vulgatum, contexit. Nos de Sancto isto agemus ad diem, qua, quemadmodum Sanctorum ecclesiæ Massiliensis Officia Propria, an. 1662 excusa, fidem faciunt, Massiliæ una cum S. Cannato ibidem episcopo, colitur, XV Octobris.
- Marcarii Romani, qui a Marcario Romano, in Opus nostrum ad II Januarii diem jam illato, diversus est, Papebrochius noster in Ephemeridibus Græco-Moscis, tomo I Maii præfixis, XIX Januarii die mentionem facit; verum is a Græcis colitur, non die, ut putavit, XIII Octobris, sed demum, qua proinde, nisi aliquid obstare reperitur, in Opere nostro dari, atque Vita ejus, ut forte factum iri ibidem, indicavit, severius examinari poterit, XXIII Octobris.
- Ecclesiæ Tolbiacensis sub SS. Chrysanthi et Dariæ nominibus dedicatio canitur hodie a Wandelberto binis hisce, quos subdo, hexametris:
- Templum et Chrysanthi Dariæque coruscat
et ara,
Tolbia cum plano, quo præminet, æquore
castrum;
- nobile isthoc, sub cujus nomine Deo esse dedicatam Tolbiæ seu Tolbiaci ecclesiam, Wandelbertus, etsi obscure, sic indicat SS. Conjugum et Martyrum par in Opere nostro, nisi quid obstitit, dari ac proinde de ecclesiæ illius dedicatione tractari poterit ad diem, qua Martyrologio Romano id exstat inscriptum, XXV Octobris.
- Gaufridi, Sodorensis in Scotia episcopi, hodie cum Sancti etiam titulo in Generali suo Catalogo Sanctorum meminit Ferrarius, pro se in Notis citans tum Cistercienses Tabulas, tum Martyrologia Monastica. Verum ego hodie Gaufridum nec in ullis penes nos exstantibus Cisterciensibus Tabulis, nec vel a Wiono, a quo eum non Sodorensem, sed Sorrensem in Sardinia episcopum appellari, Ferrarius adjungit, vel ab ullis aliis martyrologis monasticis memorari invenio. Oportet ergo, ut vel hallucinatus hic sit Ferrarius, vel ut Tabula Martyrologiaque, qua laudat, fuerint a nostris non parum diversa. In horum interim binis, in Benedictino videlicet Menardi Martyrologio et in Sanctorum ac Beatorum Cisterciensium Chalemoti Serie, Gaufridus, non Sodorensis, sed Sorrensis seu Soretanus episcopus, annuntiat ad diem, qua proinde de eo, si cultus publicus ac legitimus probari queat, agi poterit, scilicet ad XI Novembris.
- Parascevia virgo martyr Ephemeridibus Græco-Moscis, Operis nostri tom. I Maii præfixis, hodie inscribitur. Hæc, quæ Parasceve seu Parascevia, quod die Veneris nata esset, vocata fuisse videtur, apud Latinos sub Veneræ (Feria sexta enim, quæ Græcis Parasceve, Latinis dies Veneris nuncupatur) appellatione venit ac porro Veneranda etiam nominata reperitur, in Opere nostro a XXIV, qua apud Genebrardum in Græcorum Calendario recensetur, Julii die ad XXVI,

qua

A qua in Magnis Græcorum Menæis excusis signatur, et ab hac iterum ad XXVIII mensis ejusdem diem, ubi Venera appellatur, fuit remissa, indeque etiam tandem ob rationem ibidem allegatam rejecta est ac porro per nos pariter ab hodierna, qua dictis Ephemeridibus exstat inserta, Octobris die hic rejicitur ad diem, qua, ut apparet, Martyrologio Romano hodierno sub Venerandæ nomine inscripta, dari idcirco in Opere nostro ac ante omnia, unicane, an plures Parascève sint, examinari poterit, XIV Novembris.

B Apud Zarzanam S. Venantii abbatis hodie in Generali Ferrarii Catalogo legitur. Sarzana urbs est Hetruriæ in Liguriæ confinio, tribus circiter passuum millibus ab antiqua ad Maoræ fluvii ostia jacente civitate Luna, cujus jam dudum excisæ episcopalem apud sese locari sedem illa obtinuit, remota. Ac ita quidem, ubi Venantii, a se annuntiati, memoriam signet Ferrarius, innotescit; verum hic hagiologus, qui tam de publico cultu, quam de emortuali anno ac die Venantii silet, nihil etiam, unde hic vel utcumque notus

D evadat, seu in Notis seu alibi suppeditat. Ughellus, qui tom. I Italia Sacræ col. 834 Venantium, sexto a sese ibidem loco inter Sarzanenses et Lunenses episcopos relatum, cum Venantio abbate facit eundem, nihil, etiam, quod ad ea, quæ ad hunc spectant, vel utcumque cognoscenda conducat, adjungit; cum hæc autem aliunde etiam nobis hactenus haud satis, ut in Opere nostro inter Sanctos hic Venantius recenseatur, sint nota, expedire visum est, ut id non hac, quam Abbati isti celebrando, non quod tum vel obierit, vel colatur, sed pro mero suo arbitrio Ferrarius elegerit videtur, XIII Octobris die, ast post, quod interea forsitan plus lucis alicunde subministrandum, sit, præstetur ad diem, qua corpus ejus anno 1414 inventum fuisse, Mss. de Lunensibus Sanctis ac nominatim de Venantio Sarzanensi abbate homonymoque et abs hoc tamen, ut mihi equidem apparet, distincto Lunensi episcopo Notitiæ, ad decessores nostros, ut in harum sine notatur, a D. Favorito, Eminentissimo Cardinali Chisio a secretis, transmissæ, testantur, XXV Novembris. E

DE S. THEOPHILO EPISCOPO ANTIOCHENO, CONFESSORE

IN SYRIA.

COMMENTARIUS PRÆVIUS.

J. B.

§ I. S. Theophili in Fastis sacris apud Occidentales memoria, Acta recentiora, distinctio a Theophilo, de quo S. Lucas, ad Christi fidem conversio, tempus episcopatus, Notkeri locus emendatus.

ANNO CLXXXI

C

S. Theophilus, etsi de universa Ecclesia optime meritus,

U t ea semper dæmonis nequitia fuit, ut modo ethnicos, modo hæreticos in Christianæ fidei vel ab ipso ejus ortu perniciem excitaret armaretque, ita divina Providentia, ne redempto Christi sanguine gregi viri deessent, qui ethnicos redarguerent, hæreticos confutarent, ac fideles qua voce, qua scriptis instruerent, et ad hostium insultus fortiter et constanter excipiendos animarent, prospicere numquam destitit; neque vero defuisse seculo æræ Christianæ secundo hujusmodi hæreticos, sed et strenue adversus illos, præsertim ab episcopis, fuisse depugnatum, testatur lib. IV Historiæ Ecclesiasticæ cap. XXIV Eusebius Cæsariensis, seculi IV scriptor apprime eruditus, a Valesio Latine redditus. Porro, inquit, cum nihilominus hac etiam tempestate (loquitur de iis, quæ, Marco Aurelio imperante, acciderunt) hæretici zizaniorum instar sinceram Apostolicæ doctrinæ sementem labefactarent, ecclesiarum toto orbe pastores eos tamquam feras atque immanes belluas ab ovili Christi fugare atque arcere properabant: partim hortando et commonendo fratres, partim adversus ipsos hæreticos fortiter collectando: quos vel propositis cominus interrogationibus et

confutationibus viva dumtaxat voce, vel libris accuratissime conscriptis opiniones eorum refellentes, confutabant; ita universim Eusebius; at mox S. Theophilum illustribus fidei defensoribus, citato ejus adversus Marcionem tractatu non ignobili, nominatim accensens.

2 Sed quamquam tum tractatu mox laudato, tum scriptis id genus aliis, de quibus infra dicetur, ac vitæ etiam sanctimonia optime procul dubio de universa Dei Ecclesia meritum, nusquam tamen in Orientali ecclesia honore Sanctis haberi solito affectum, aut Sacris Græcorum Fastis, quod miror, inscriptum invenio. Æquior in S. Theophilum Latina fuit ecclesia, cujus vetustissimis celeberrimisque Martyrologiis nomen ejus, et subinde non sine peculiari laude, inscribitur. Sic habet auctor Romani Parvi, verosimiliter ex Rufino, Eusebii interprete: Antiochiæ, Theophili episcopi, qui sextus ab Apostolis fuit. Ado archiepiscopus Viennensis: Apud Antiochiam, beati Theophili, qui sextus ab Apostolis ecclesiæ pontificatum tenuit, viri eruditissimi. Usuardus: Antiochiæ, S. Theophili, qui sextus ab apostolo Petro Pontificatum ecclesiæ tenuit. Postrema verba, cum Adonia-

nis

F

solis tamen Fastis Sacris Latinis inscribitur,